VOLUME 17
Issue 198

HEALTH WATCH

สรุปความเคลื่อนไหว ด้านสุขภาพมนุษย์ สัตว์เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (1 – 31 MARCH 2020)

Human

พบวิธีหยุดแบคทีเรียไม่ให้กลายพันธุ์-ดื้อยาปฏิชีวนะ รายงานการวิจัยที่ตีพิมพ์ลงวารสาร Cell Host & Microbe ทีมนักวิทยาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยโลซานน์ของสวิตเซอร์แลนด์ (UNIL) ระบุว่าสามารถยับยั้งไม่ให้เซลล์แบคทีเรีย "สเตรปโตค็อกคัส นิวโมเนีย" (*Streptococcus pneumoniae*) ซึ่งอยู่ในตัวหนูทดลอง เข้าสู่ภาวะที่สามารถรับดีเอ็นเอจากภายนอกจนเกิดการกลายพันธุ์ได้ ทีมผู้วิจัยตรวจสอบสูตรยากว่า ๑,๓๐๐ ชนิด และพบว่ามียาต้านอาการทางจิต รวมทั้งยาต้านจุลชีพ และยารักษาโรคไข้มาลาเรียบางประเภทรวม ๔๖ ชนิด สามารถป้องกันไม่ให้เซลล์แบคทีเรียเข้าสู่ภาวะ competent ที่จะนำไปสู่การกลายพันธุ์ในที่สุดได้ เมื่อเชื้อสเตรปโตค็อกคัส นิวโมเนียได้รับยาดังกล่าว กระบวนการในเซลล์ของมันที่ผลิตโปรตีน CSP ออกมาสะสมที่ด้านนอกเพื่อเตรียมจับดีเอ็นเอในสิ่งแวดล้อม จะไม่ทำงานอีกต่อไป โดยการใช้ยายับยั้งแม้ในปริมาณน้อย ก็สามารถหยุดการกลายพันธุ์ของเชื้อโรคได้ผล ทั้งในหนูทดลอง และในเซลล์ของมนุษย์ที่เพาะเลี้ยงในห้องปฏิบัติการ ในขั้นตอนต่อไปทีมผู้วิจัยต้องการศึกษาเพิ่มเติมว่า ยาที่ยับยั้งการกลายพันธุ์ดังกล่าวสามารถใช้กับเชื้อแบคทีเรียชนิดอื่นด้วยได้หรือไม่ ทั้งจะต้องทดลองหาวิธีใช้ยานี้ร่วมกับยาปฏิชีวนะในมนุษย์ เนื่องจากตัวมันเองไม่ใช่ยาฆ่าเชื้อโดยตรง เพียงแต่ป้องกันการดื้อยา และทำให้ยาปฏิชีวนะแผนปัจจุบันใช้ได้ผลเท่านั้น

“ไหมชีวภาพจากเซลล์ผิวหนัง” เปิดโอกาสใหม่ในการรักษาแผล และซ่อมแซมอวัยวะ นักวิจัยจากฝรั่งเศส โคลัมเบีย และสหรัฐได้พัฒนาเส้นใยที่ทำจากเซลล์ผิวหนังของมนุษย์ขึ้น ซึ่งเส้นใยดังกล่าวอาจจะถูกนำมาทอให้มีลักษณะคล้ายกับสิ่งทอชีวภาพ ซึ่งจะนำไปใช้ในวงการแพทย์ในรูปของไหมเพื่อเย็บแผลได้ โดยข้อดีของเส้นใยธรรมชาติที่ทำจากเซลล์ผิวหนังมนุษย์ที่ว่านี้ก็คือ เมื่อแพทย์นำไปใช้เย็บแผลแล้วไหมดังกล่าวจะสามารถละลายตัว และผสมผสานเข้าเป็นเนื้อเดียวกันกับอวัยวะของมนุษย์ได้ ไม่ว่าอวัยวะนั้นจะอยู่ด้านนอกร่างกาย หรือเป็นอวัยวะที่อยู่ภายในก็ตาม โดยสามารถลดโอกาสการเกิดปฏิกิริยาการต่อต้าน หรือปฏิเสธโดยระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย ในฐานะที่เป็นสิ่งแปลกปลอม อีกทั้งแพทย์สามารถใช้ไหมชีวภาพนี้ถักทอให้เป็นรูปต่างๆ ตามที่ต้องการได้ เช่น เป็นถุง เป็นท่อ หรือว่าเป็นวาล์วเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะปัญหา และการทำงานของอวัยวะซึ่งต้องการซ่อมแซม การพัฒนาเส้นใยจากเซลล์ผิวหนังมนุษย์ที่สามารถนำมาถักทอให้เป็นไหมเย็บแผลแบบชีวภาพนี้ นับได้ว่าเป็นความก้าวหน้าล่าสุดสำหรับวงการศัลยกรรม

เปิดตัว “เครื่องพิมพ์ผิวเทียม” ช่วยรักษาแผลไฟไหม้ เลิกวิธีตัดแปะ กรณีผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุไฟไหม้ขั้นรุนแรง หนึ่งในวิธีการที่พบเห็นได้บ่อยที่สุดในการรักษาแผลไฟไหม้ก็คือการปลูกถ่ายผิวหนัง (Skin graft) ซึ่งเป็นการตัดชิ้นเนื้อที่เสียหายทิ้ง และนำชิ้นเนื้อที่ดีจากส่วนอื่นๆ ของร่างกายมาแปะลงไปแทนที่ แต่การรักษาในรูปแบบนี้ก็มีข้อจำกัดอยู่มาก เพราะบางครั้งผู้มีแผลไฟไหม้นั้น ก็อาจจะไม่มีชิ้นเนื้อดีเหลืออยู่มากพอให้ทำการปลูกถ่ายผิวหนังได้ ดังนั้นสิ่งนี้ถือเป็นข่าวดีของวงการแพทย์ เมื่อล่าสุดนี้ ทีมนักวิทยาศาสตร์แคนาดา ได้ประกาศว่าพวกเขากำลังทดลองสร้างเครื่องพิมพ์ผิวเทียมสำหรับรักษาแผลไฟไหม้โดยเฉพาะอยู่ และในปัจจุบันเครื่องมือดังกล่าวก็ผ่านขั้นตอนการทดลองกับสัตว์เรียบร้อยแล้ว การทำงานของเครื่องมือดังกล่าวว่า สามารถทำงานได้ด้วยการวาง “แถบหมึกชีวภาพ (Bioink)” ที่สร้างขึ้นจากวัสดุชีวภาพอย่างคอลลาเจน เซลล์ต้นกำเนิดชนิดมีเซนไคม์ และโปรตีน ลงบนบาดแผลโดยตรง ขณะที่เมื่อนำเครื่องพิมพ์ผิวเทียมดังกล่าวไป ทำการทดลองในหมู ทีมนักวิทยาศาสตร์ก็พบว่าแถบหมึกชีวภาพนั้น สามารถทำงานได้ดีอย่างเห็นได้ชัด เพราะไม่เพียงแต่แผ่นหนังเทียมที่ได้มาจะยึดติดกับหนังของหมูที่ถูกไฟไหม้อย่างมั่นคงเท่านั้น แต่ยังช่วยให้เจ้าหมูที่เข้ารับการทดลองรักษาตัวได้เร็วขึ้น และลดอาการติดเชื้อได้อย่างมาก

อนามัยโลกให้เลี่ยงใช้ยาไอบูโพรเฟนกับ COVID-๑๙ องค์การอนามัยโลก (WHO) ออกคำแนะนำอย่างเป็นทางการ ให้ผู้ป่วยที่มีอาการของโรคทางเดินหายใจ COVID-๑๙ หลีกเลี่ยงการรับประทานยาลดไข้และแก้อักเสบไอบูโพรเฟน (Ibuprofen) เพราะมีความเสี่ยงที่จะทำให้อาการทรุดหนักลงไปอีกได้ ก่อนหน้านี้ทางการของฝรั่งเศสได้ออกมาเตือนแล้วว่า ยาไอบูโพรเฟนอาจเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยโรคCOVID-๑๙ โดยอ้างถึงข้อมูลจากรายงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารการแพทย์ Lancet ซึ่งรายงานฉบับนี้ตั้งข้อสงสัยว่า เอนไซม์บางชนิดที่ถูกกระตุ้นด้วยยาไอบูโพรเฟน อาจทำให้การติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ลุกลามเร็วขึ้น และส่งผลรุนแรงขึ้นได้ แม้จะยังไม่มีหลักฐานจากการศึกษาทดลองโดยตรงว่ายาไอบูโพรเฟนเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยโรค COVID-๑๙ จริงหรือไม่ แต่เพื่อความปลอดภัยจึงขอให้หลีกเลี่ยงการใช้ยาดังกล่าวไปก่อน ในระหว่างที่องค์การอนามัยโลกกำลังดำเนินการตรวจสอบอยู่

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization ; WHO) รายงานโรคระบาดในมนุษย์ที่สำคัญ ได้แก่

- Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV) ที่ประเทศกาตาร์ (๑๒ มี.ค.๖๓)
- Ebola virus disease ที่ประเทศคองโก (๕, ๑๒, ๑๙ และ ๒๖ มี.ค.๖๓)
- Dengue fever ที่เฟรนช์เกียนา (๑๐ มี.ค.๖๓)
- Measles ที่ประเทศแอฟริกา (๔ มี.ค.๖๓)

HEALTH WATCH

สรุปความเคลื่อนไหว ด้านสุขภาพมนุษย์ สัตว์เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (1 – 31 MARCH 2020)

Food Safety

ผู้นำสามองค์กรเรียกร้องทั่วโลกผ่อนปรนมาตรการค้าอาหารในวิกฤติ COVID-๑๙ เลขาธิการองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO), องค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การการค้าโลก (WTO) ได้ออกแถลงการณ์ร่วม ให้รัฐบาลของชาติต่างๆ พิจารณาผ่อนปรนมาตรการกีดกันทางการค้าอาหารเพื่อให้การค้า และห่วงโซ่อุปทานอาหารของโลกเป็นไปอย่างราบรื่น ด้วยในขณะนี้รัฐทั่วโลกจำเป็นต้องดำเนินมาตรการยับยั้งการแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการกีดกันทางการค้า ห่วงโซ่อุปทานอาหาร และความมั่นคงทางอาหารของประชากรทั่วโลก แถลงการณ์ของ FAO, WHO และ WTO ได้ระบุถึงประเด็นการกำหนดมาตรการเพื่อสุขภาวะของประชาชน จะต้องไม่ก่อให้เกิดการทำลายห่วงโซ่อุปทานอาหาร ซึ่งรวมไปถึงการระงับการเคลื่อนย้ายแรงงานในภาคเกษตร และอุตสาหกรรมอาหาร และการกักการขนส่งอาหารอันจะส่งผลให้เกิดการเน่าเสีย และเกิดอาหารเหลือทิ้ง นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อปัญหาความไม่แน่นอนในการเข้าถึงอาหาร ที่สามารถส่งผลต่อการเกิดปัญหาการควบคุมการส่งออก และนำไปสู่ความขาดแคลนของตลาดโลกในที่สุด ซึ่งก่อให้เกิดการดีดตัว และความผันผวนของราคาอาหารที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อประเทศรายได้น้อย ประเทศที่ขาดแคลนอาหาร ตลอดจนองค์กรมนุษยธรรมต่างๆ ที่จะจัดหาอาหารให้กับผู้ที่จำเป็น ทั้งสามองค์กรเห็นว่า ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าอาหารในวิกฤติการณ์ COVID-๑๙ จึงมีความสำคัญยิ่ง และให้ความสำคัญต่อทั้งการป้องกันการแพร่กระจายโรคตั้งแต่ภาคการผลิตเพื่อไม่ให้กระทบต่อห่วงโซ่อุปทานอาหาร รวมทั้งเห็นควรเปิดการเข้าถึงมาตรการการค้าที่เกี่ยวกับอาหาร การผลิต การบริโภคการเก็บรักษาและสถิติราคาสินค้าที่เป็นปัจจุบัน เพื่อลดความตื่นตระหนก และกักตุนอาหารหรือสิ่งจำเป็นอื่นๆ ด้วย

นิวซีแลนด์ ตั้งเป้าลดการปนเปื้อนเชื้อ Campylobacter ในสัตว์ปีก นิวซีแลนด์ กำหนดแผนปฏิบัติ และเป้าหมายลดการปนเปื้อนของเชื้อแบคทีเรีย Campylobacter ในอาหารลงร้อยละ ๒๐ ภายในปี ๒๕๖๓ หลังจากผลการศึกษาด้านความปลอดภัยอาหารของนิวซีแลนด์ ชี้ว่าปัจจุบันร้อยละ ๘๐ ของจำนวนผู้ป่วยจากการบริโภคอาหาร เกิดจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สัตว์ปีกที่ปนเปื้อน โดยได้มีการเตรียมแผนการปฏิบัติงานลดการปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรียดังกล่าว ในปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ ซึ่งจะเน้นปรับปรุง ควบคุมความปลอดภัยทางชีวภาพในระดับฟาร์ม และส่งเสริมด้านสุขอนามัยในกระบวนการผลิต พร้อมมีกฎระเบียบใหม่ซึ่งจะกำหนดปริมาณการปนเปื้อนของเชื้อแบคทีเรีย Campylobacter ที่อนุญาตสำหรับผลิตภัณฑ์ชากไก่แช่เย็น ทั้งนี้นิวซีแลนด์ รายงานเชื้อแบคทีเรีย Campylobacter เป็นเชื้อสาเหตุสำคัญที่มักส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค ซึ่งหน่วยงานด้านความปลอดภัยอาหารของนิวซีแลนด์ เผยควรดำเนินการจัดการ ทั้งในส่วนการปรุงเนื้อสัตว์ปีก การทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมสัตว์ปีก แผนการจัดการความเสี่ยงของความปลอดภัยอาหาร เพื่อช่วยลดการปนเปื้อนของเชื้อแบคทีเรียดังกล่าว ซึ่งก่อนหน้านี้เคยลดการปนเปื้อนได้ถึงร้อยละ ๕๐ ในปี ๒๕๔๙ ก่อนหน้านี้หน่วยงานด้านความปลอดภัยอาหารของนิวซีแลนด์ อยู่ภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรมพื้นฐาน (MPI) มีแผนลดการปนเปื้อนของเชื้อแบคทีเรีย Campylobacter ในอาหาร ระหว่างปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓ เนื่องจากพบข้อมูลว่าในปี ๒๕๕๗ มีผู้บริโภคป่วยจากการบริโภคอาหารปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรีย Campylobacter ในอัตราสูงถึง ๘๘.๔ คน จาก ๑๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งคาดว่าหากดำเนินการตามแผนลดการปนเปื้อน จะพบผู้บริโภคป่วยจากการบริโภคอาหารปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรียดังกล่าวลดลงเหลือต่ำกว่า ๗๙.๖ จาก ๑๐๐,๐๐๐ คน ภายในปี ๒๕๖๓

EFSA รายงานผลการประเมินความเสี่ยงสารอะฟลาทอกซินในอาหารต่อสุขภาพ หน่วยงานความปลอดภัยด้านอาหารแห่งสหภาพยุโรป (EFSA) ได้รายงานถึงการประเมินความเสี่ยงจากสารอะฟลาทอกซินในอาหารแก่มนุษย์ จากรายงานพบว่า ในการวิเคราะห์ผลกว่า ๒๐,๐๐๐ ตัวอย่าง พบสารอะฟลาทอกซินในกลุ่ม aflatoxin B๑ (AFB๑), AFB๒, AFG๑, AFG๒ และ AFM๑ ในบรรดาธัญพืช และผลิตภัณฑ์จากธัญพืช มีส่วนทำให้เกิดการรับสัมผัสสาร AFB๑ เรื้อรังในคนทุกวัย และทุกกลุ่ม ในขณะที่ผลิตภัณฑ์นม และนมที่ผ่านการแปรรูป (โดยการหมัก) มีส่วนสำคัญในการก่อให้เกิดการรับสัมผัสสาร AFM๑ โดยสารอะฟลาทอกซินกลุ่มที่พบว่ามีการปนเปื้อนในอาหารบ่อยที่สุด คือ AFB๑ การสร้างสารอะฟลาทอกซินของเชื้อรามักจะพบในบริเวณที่อุณหภูมิ และความชื้นสูง จากการศึกษาระยะสั้น ๗- ๙๐ วัน พบว่าสารอะฟลาทอกซินชนิด (AFB๑) เป็นอันตรายต่อสัตว์กลุ่มฟันแทะ คือมีการยับยั้งการเจริญเติบโต มีการทำลายตับ และไตเป็นต้น ทั้งนี้ในระเบียบของสหภาพยุโรปได้กำหนดระดับค่าสูงสุดของสารอะฟลาทอกซินชนิด AFB๑ แล้ว ในธัญพืช และผลิตภัณฑ์จากธัญพืช เช่น ถั่ว ผลไม้อบแห้ง เป็นต้น ทั้งนี้คณะกรรมาธิการโครงการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (CODEX) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การติดตามตรวจสอบสารอะฟลาทอกซินควรดำเนินการต่อไป เนื่องจากศักยภาพในการแพร่กระจายของสารดังกล่าว เพิ่มขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก

VOLUME 17
Issue 198

HEALTH WATCH

สรุปความเคลื่อนไหว ด้านสุขภาพมนุษย์ สัตว์เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (1 – 31 MARCH 2020)

Livestock

หวัดนกระบาดซ้ำในยุโรป ล่าสุดใน บัลแกเรีย เช็ก โปแลนด์ บัลแกเรียพบการแพร่ระบาดของเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์รุนแรง H๕N๘ เป็นครั้งแรกบริเวณเมืองพลอฟดิฟ (Plovdiv) ตอนกลางของบัลแกเรีย ประกอบด้วยฟาร์มไก่พันธุ์ไข่ในเขต Trilistnik ที่มีจำนวนไก่ในฟาร์มถึง ๕๕,๐๐๐ ตัว และฟาร์มเป็ดในเขต Padarsko ที่มีเป็ดกว่า ๑๑,๐๐๐ ตัว ซึ่งทางการบัลแกเรียได้กำจัดสัตว์ปีกทั้งหมดจากฟาร์มที่พบการระบาดของเชื้อ จำกัดการเคลื่อนย้าย และห้ามจำหน่ายไข่หรือสัตว์ปีกในระยะ ๓ กิโลเมตรรอบพื้นที่การระบาด พร้อมทั้งเฝ้าระวังไม่ให้นกป่าสามารถเข้าไปยังพื้นที่ดังกล่าว เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อ ในส่วนของเช็กพบการระบาดของเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรง H๕N๘ บริเวณตะวันออกของกรุงปราก (Prague) โดยทางการเช็คกำจัดสัตว์ปีกจำนวนกว่า ๑๔๐,๐๐๐ ตัวในฟาร์มเลี้ยง และอาจทำการกำจัดสัตว์ปีกอีกกว่า ๑๒๐,๐๐๐ ตัวในรัศมี ๓ กิโลเมตร รอบพื้นที่ติดเชื้อหากมีความจำเป็น เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อ ส่วนโปแลนด์พบการระบาดของเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์รุนแรง H๕N๘ ถึง ๗ ฟาร์มใน ๕ จังหวัดตอนกลางของประเทศ จากรายงานตั้งแต่วันที่ ๗-๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ พบสัตว์ปีกติดเชื้อกว่า ๔๗,๒๕๔ ตัว ตายถึง ๓๕,๒๘๖ ตัว จากจำนวนสัตว์ปีกทั้งหมดกว่า ๑๗๐,๓๘๙ ตัว โดยสัตว์ปีกที่เหลือในฟาร์มต้องถูกกำจัดเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

ฟิลิปปินส์ แจ้งพบไข้หวัดนกระบาดในฟาร์มนกกระทา ฟิลิปปินส์ยืนยันพบโรคไข้หวัดนก สายพันธุ์ H๕N๖ แพร่ระบาดภายในฟาร์มนกกระทา ในจังหวัดนูเอบา เอซีฮา ทางตอนเหนือ โดยนกกระทาภายในฟาร์มดังกล่าวตายจำนวน ๑,๕๐๐ ตัว จากจำนวนทั้งหมด ๑๕,๐๐๐ ตัว รัฐมนตรีกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ เผยเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ดังกล่าว เคยมีรายงานพบแพร่ระบาดภายในฟาร์มสัตว์ปีก เมื่อปี ๒๕๖๐ และได้สั่งดำเนินการกำจัด และฝังกลบนกกระทาภายในฟาร์มดังกล่าวจำนวน ๑๒,๐๐๐ ตัว พร้อมเตรียมดำเนินการเฝ้าระวังในรัศมี ๑ กิโลเมตร และ ๗ กิโลเมตร เพื่อป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาด ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐท้องถิ่น มีแผนรวบรวมข้อมูล และติดตามเพื่อหาแหล่งที่มาของเชื้อไข้หวัดนก สายพันธุ์ H๕N๖ พร้อมมีการดำเนินการตั้งจุดตรวจกักกัน เพื่อจำกัดการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีก ซึ่งหากมีการเคลื่อนย้าย หรือขนส่ง ลูกไก่ ไข่ฟัก และไก่เนื้อ จะต้องได้รับอนุญาตจากฟาร์มต้นทาง และผ่านมาตรวจสอบโรคไข้หวัดนก

แคนาดา สั่งปิดโรงเชือดหลังพบคนงานติด COVID-๑๙ แคนาดาสั่งระงับการดำเนินงานของโรงเชือดแห่งหนึ่งในรัฐแอลเบอร์ตา หลังจากการได้รับรายงานพบเจ้าหน้าที่ภายในโรงเชือดดังกล่าวติดเชื้อไวรัส COVID-๑๙ ซึ่งสำนักงานตรวจสอบอาหารแคนาดา (CFIA) ได้สั่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ห้ามเข้าดำเนินการตรวจสอบโรงเชือด พร้อมยืนยันว่าไม่มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงาน CFIA เข้าตรวจสอบโรงเชือด และหน่วยงานด้านสาธารณสุขของรัฐแอลเบอร์ตา แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมเจ้าหน้าที่โรงเชือดที่ติดเชื้อไวรัส COVID-๑๙ รายดังกล่าว ไม่ได้เข้าปฏิบัติงานในส่วนกระบวนการผลิตเนื้อ พร้อมสั่งกักตัวเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงเชือดรายอื่นๆ เป็นระยะเวลา ๑๔ วันแล้ว ซึ่งโรงเชือดแห่งนี้ได้ดำเนินการคัดกรองเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทุกวัน และมีการทำความสะอาดภายในพื้นที่ปฏิบติงานเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกัน หน่วยงาน CFIA เผยโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์เนื้อได้ดำเนินการลดชั่วโมงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านการผลิต ทั้งนี้รัฐแอลเบอร์ตา เป็นรัฐที่มีโรงงานการผลิต และแปรรูปผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์มากที่สุดของประเทศแคนาดา โดยจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-๑๙ อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ผู้บริโภคได้มีการกักตุนผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูปเป็นจำนวนมาก ทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ในท้องตลาดเพิ่มขึ้น

บราซิล ส่งออกเนื้อวัวไปจีนรุ่ง บราซิลเริ่มกลับมาส่งออกเนื้อวัวไปยังจีนอีกครั้ง หลังจากที่จีนชะลอการนำเข้าในช่วงเดือน มกราคม และกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา เหตุพบการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-๑๙ โดยผู้ส่งออกเนื้อสัตว์รายใหญ่ของบราซิล เผยจีนได้กลับมานำเข้าเนื้อวัวของบราซิล และมีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พร้อมมีความต้องการเนื้อวัวสูงจากบราซิลถึง ๒.๙ ล้านตัน เพื่อทดแทนการขาดตลาดของผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ที่มีรายงานพบการแพร่ระบาดของโรคอหิวาต์สุกรแอฟริกัน (ASF) ในจีน โดยในขณะที่ราคาซื้อ-ขายเนื้อวัวยังมีราคาที่ในระดับดี เนื่องจากมูลค่าสกุลเงินของบราซิลในปี ๒๕๖๓ อ่อนตัวถึงร้อยละ ๒๕ เมื่อเทียบกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ

ปาปัวนิวกินี ยืนยันพบ ASF ครั้งแรก ยังสืบไม่พบที่มา กระทรวงเกษตร และปศุสัตว์ของปาปัวนิวกินี ได้ประกาศผ่านราชกิจจานุเบกษาถึงการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร โดยได้รับการยืนยันการระบาดอย่างเป็นทางการจากองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) เป็นที่เรียบร้อย นับเป็นประเทศแรกในภูมิภาคโอเชียเนียที่มีการระบาด การระบาดของโรคนี้พบในตอนกลางของปาปัวนิวกินี ในพื้นที่เลี้ยงสุกรแบบปล่อยตามธรรมชาติ ณ หมู่บ้านต่างๆ ของจังหวัดเซาเทิร์นไฮแลนดส์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และปศุสัตว์จึงได้ประกาศให้จังหวัดดังกล่าว และจังหวัดใกล้เคียง คือ Enga และ Hela เป็นพื้นที่โรคระบาด พร้อมทั้งสั่งยุติการเคลื่อนย้ายสุกร และผลิตภัณฑ์จากสุกรเข้า หรือออกจากบริเวณดังกล่าวแล้ว ขณะนี้ทางการฯ ยังคงไม่สามารถยืนยันช่องทางการแพร่ระบาดเข้าสู่ปาปัวนิวกินี แต่การตรวจสอบข้อมูลย้อนหลัง อาจเป็นไปได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับปัญหาสุกรตายหมู่ช่วงปลายปี ๒๕๖๒ ในเมือง Mendi และสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันในอีกหลายพื้นที่ ทั้งนี้ข้อมูลจากรัฐบาลออสเตรเลีย และ OIE ยืนยันพบสุกร ๗๐๐ ตัวมีความเสี่ยง ๕๐๐ ตัวที่เป็นพาหะของโรค และตาย ๓๙๖ ตัว

VOLUME 17
Issue 198

HEALTH WATCH

สรุปความเคลื่อนไหว ด้านสุขภาพมนุษย์ สัตว์เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (1 – 31 MARCH 2020)

Livestock

OIE รายงานโรคระบาดในสัตว์ปีก (Disease Information ; report date) โดยสรุปสถานการณ์*ไข้หวัดนก* ดังต่อไปนี้

เอเชีย
- O เวียดนาม พบการติดเชื้อ H๕N๖ (HPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๔,๗๕๓ ตัว ป่วย ๒,๒๑๐ ตัว (๔๖.๕๐%)
- O ฟิลิปปินส์ พบการติดเชื้อ H๕N๖ (HPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๑๕,๐๐๐ ตัว
- O จีน (ไทเป) พบการติดเชื้อ H๕ (HPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๓,๑๓๖ ตัว
- O จีน (ไทเป) พบการติดเชื้อ H๕N๕ (HPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๕๕,๘๑๕ ตัว
- O จีน (ไทเป) พบการติดเชื้อ H๕N๒ (LPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๒๐,๐๐๐ ตัว ป่วย ๑,๕๐๐ ตัว (๗.๕๐%)
- O จีน (ไทเป) พบการติดเชื้อ H๕N๒ (HPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๓๙,๖๘๑ ตัว ป่วย ๙,๒๑๘ ตัว (๒๓.๒๓%)

ยุโรป
- O โปแลนด์ พบการติดเชื้อ H๕N๘ (HPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๙๔,๒๐๖ ตัว ป่วย ๓,๕๐๐ ตัว (๓.๗๒%)
- O บัลแกเรีย พบการติดเชื้อ H๕N๘ (HPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๓๑,๓๓๒ ตัว ป่วย ๔๔ ตัว (๐.๑๔%)
- O ฮังการี พบการติดเชื้อ H๕N๘ (HPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๑๕,๕๔๗ ตัว
- O เยอรมันนี พบการติดเชื้อ H๕N๘ (HPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๒๐,๐๘๗ ตัว ป่วย ๓๙๔ ตัว (๑.๙๖%)

แอฟริกา
- O แอฟริกาใต้ พบการติดเชื้อ H๕N๘ (HPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๔๔๖ ตัว ป่วย ๒๕ ตัว (๕.๖๑%)

อเมริกา
- O สหรัฐอเมริกา พบการติดเชื้อ H๗N๓ (LPAI) ในสัตว์ปีก สงสัยติดเชื้อ ๑๘๘,๘๒๙ ตัว

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศชะลอการนำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรไทย ซึ่งสัตว์ปีก จำพวกนก ไก่ เป็ด ห่าน น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ รวมถึงซากสัตว์ปีกดังกล่าว เป็นเวลา ๙๐ วัน ที่มีแหล่งกำเนิดจาก
- ประเทศเยอรมันนี, แอฟริกาใต้ และเวียดนาม นับตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ประเทศโปแลนด์ นับตั้งแต่วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓
- ประเทศอินเดีย และฮังการี นับตั้งแต่วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓
- ประเทศจีน และไต้หวัน นับตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓

OIE รายงานโรคระบาดในสุกรและสัตว์กีบที่สำคัญ (Disease Information ; report date) ดังต่อไปนี้
- O พบการติดเชื้อ African swine fever (ASF) ในสุกรที่ประเทศจีน, พม่า, เกาหลี, เวียดนาม, ฟิลิปปินส์, ติมอร์ตะวันออก, บัลแกเรีย, โรมาเนีย, เบลเยี่ยม, โปแลนด์, ฮังการี, รัสเซีย, ยูเครน, สโลวาเกีย, ปาปัวนิวกินี, แอฟริกาใต้, ลัตเวีย และมอลโดวา
- O พบการติดเชื้อ Classical swine fever (CSF) ในสุกรที่ประเทศญี่ปุ่น และรัสเซีย
- O พบการติดเชื้อ Foot and mouth disease (FMD) ในสุกร, วัว, แพะ, แกะ ที่ประเทศลิเบีย, ปาเลสไตน์, แอลจีเรีย และแอฟริกาใต้
- O พบการติดเชื้อ Anthrax ในวัว และแกะ ที่ประเทศโครเอเชีย และอาเซอร์ไบจาน

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศชะลอการนำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรไทย ซึ่งสุกร หมูป่า หรือซากสุกร ซากหมูป่า เป็นเวลา ๙๐ วัน ที่มีแหล่งกำเนิดจาก
- ประเทศกัมพูชา และลาว นับตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓
- ประเทศจีน, เวียดนาม, อินโดนีเซีย, เกาหลีใต้, ฟิลิปปินส์ และบัลแกเรีย นับตั้งแต่วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓
- ประเทศโปแลนด์, เบลเยี่ยม, ฮังการี และพม่า นับตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓

VOLUME 17
Issue 198

HEALTH WATCH

สรุปความเคลื่อนไหว ด้านสุขภาพมนุษย์ สัตว์เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (1 – 31 MARCH 2020)

Environment

EU ผ่อนปรนมาตรการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากพืชให้กับอินเดีย ขณะนี้สหภาพยุโรป (EU) ได้ผ่อนปรนมาตรการนำเข้าสินค้ากลุ่มพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชให้กับอินเดียแล้ว โดยให้ใช้การยื่นแบบรับรองความปลอดภัยอาหาร และมาตรฐานสุขภาพสัตว์ และพืชผ่านระบบออนไลน์แทนการส่งเอกสารได้ มาตรการควบคุมสุขอนามัยพืชที่เข้มงวดของสหภาพยุโรปมีขึ้นเพื่อป้องกันการผ่านเข้า และแพร่ระบาดของสิ่งมีชีวิตที่เป็นอันตรายต่อพืชพรรณในยุโรป โดยที่ผ่านมาการนำเข้าจากอินเดียจะต้องใช้เอกสารรับรองสุขอนามัยพืชจากผู้มีอำนาจรับรอง ต่อการนำเข้าผัก ผลไม้ และผลิตภัณฑ์ไม้ แต่ด้วยวิกฤติการณ์ COVID-๑๙ ทำให้มาตรการดังกล่าวได้รับการผ่อนปรน และให้ใช้การรับรองผ่านระบบออนไลน์ได้สำหรับสินค้าที่เคยมีประวัตินำเข้าอยู่ก่อนแล้ว ทั้งนี้มาตรการดังกล่าวถือเป็นการแลกเปลี่ยนกับการที่อินเดียยังคงนำเข้าสินค้าจากสหภาพยุโรป โดยสินค้าที่จะได้ประโยชน์จากมาตรการดังกล่าวมากที่สุดได้แก่ องุ่น ทับทิม มะม่วง กล้วย และส้ม กลุ่มผัก ได้แก่ หัวหอมใหญ่ มันฝรั่ง มะเขือเทศ และพริกเขียว ในทางกลับกันการส่งออกสินค้าเกษตรของอินเดียไปยังสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นหยุดชะงัก เพราะประเทศดังกล่าวใช้ผู้ตรวจสอบของตนในการตรวจสอบก่อนยืนยันคำสั่งซื้อ ซึ่งโรคระบาดทำให้ผู้ตรวจสอบไม่สามารถเดินทางได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการส่งออกมะม่วงของอินเดีย ที่มีตลาดใหญ่เป็นสหรัฐอเมริกา สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สหราชอาณาจักร โอมาน และกาตาร์

ญี่ปุ่นรายงานความก้าวหน้าการศึกษาเพื่อสร้างการผลิต และบริโภคอย่างยั่งยืน กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ของญี่ปุ่น ได้จัดตั้งคณะกรรมการศึกษาเพื่อสร้างการผลิต และบริโภคอย่างยั่งยืน ตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ข้อที่ ๑๒ ซึ่งให้ความสำคัญกับการผลิต และบริโภคอย่างมีความรับผิดชอบ ได้เผยแพร่รายงานความก้าวหน้าการกำหนดแนวทางการผลิต และบริโภคอย่างยั่งยืนตามที่ศึกษาโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีใจความสำคัญต่างๆ คือ การกำหนด “วันแห่งความยั่งยืน” เพื่อให้ทุกภาคส่วนเล็งเห็นถึงความสำคัญของการผลิต และบริโภคอย่างยั่งยืน โดยให้ผู้ผลิตให้ความร่วมมือในการจัดจำหน่าย และประชาสัมพันธ์สินค้าที่มีความยั่งยืน จัดให้มีการยกย่องเชิดชูท้องถิ่น ผู้ผลิต และธุรกิจที่ทำการผลิตอย่างยั่งยืน ค้นหาแนวทางการสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในพื้นที่ชนบท สร้างความตระหนักต่อการใช้บรรจุภัณฑ์ และการบริการที่มากเกินพอดี ส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์สินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน รวมถึงปลาชนิดที่ไม่เป็นที่ต้องการซึ่งติดมาในขั้นตอนการทำประมง ทั้งในภาคอุตสาหกรรม และการวางจำหน่ายโดยตรง ตลอดจนการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารอย่างยั่งยืนให้กับนักลงทุน คู่ค้า และพันธมิตรธุรกิจ ทั้งในและต่างประเทศ

ของเหลือทิ้งจากผลไม้กลิ่นแรง ใช้ทำอุปกรณ์กักเก็บพลังงาน-ชาร์จไฟได้เร็วขึ้น ทีมนักวิจัยด้านวิศวกรรมศาสตร์จากมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ของออสเตรเลีย เผยถึงรายละเอียดของนวัตกรรมดังกล่าวที่พวกเขาคิดค้นขึ้น ในวารสาร Journal of Energy Storage โดยระบุว่าต้องการนำขยะอินทรีย์มาเพิ่มมูลค่า เพื่อใช้ทดแทนวัสดุราคาแพงอย่างท่อนาโนคาร์บอนหรือกราฟีน ในการผลิตตัวเก็บประจุยิ่งยวด (Ultracapacitor / Supercapacitor) สำหรับตัวเก็บประจุยิ่งยวดที่ทำจากแกนกลางของผลทุเรียน และขนุนนี้ ทีมผู้วิจัยนำชิ้นส่วนเหลือทิ้งจากผลไม้ดังกล่าวซึ่งเต็มไปด้วยรูพรุนไปแปรสภาพให้กลายเป็นแอโรเจล (Aerogel) โดยนำไปผ่านความร้อน และกระบวนการทำแห้งด้วยการแช่เยือกแข็ง (Freeze drying) แล้วจึงใช้วัสดุโลหะออกไซด์หล่อหุ้มไว้ แอโรเจลที่มีน้ำหนักเบาแต่มีคาร์บอนอยู่ในปริมาณสูง จะทำให้ตัวเก็บประจุยิ่งยวดกักเก็บและคายประจุไฟฟ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพราะช่วยลดขยะอินทรีย์ และช่วยลดการพึ่งพาแบตเตอรีซึ่งส่วนใหญ่ทำจากโลหะที่เป็นพิษด้วย

หาดทรายครึ่งหนึ่งของโลกจะจมทะเลหายไป ภายในปี ๒๑๐๐ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และระดับน้ำทะเล อาจทำให้ทั่วโลกต้องสูญเสียพื้นที่หาดทรายไปถึงครึ่งหนึ่ง ภายในระยะเวลา ๘๐ ปีข้างหน้า ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และยิ่งทำให้ความเสียหายจากพายุ และอุทกภัยทวีความรุนแรงขึ้น ทีมนักวิทยาศาสตร์จากศูนย์วิจัยร่วมของคณะกรรมาธิการยุโรป (EC-JRC) รายงานถึงแนวโน้มดังกล่าวในวารสาร Nature Climate Change โดยเตือนว่าในอนาคตหลายประเทศจะไม่สามารถรับมือกับปัญหานี้ ทั้งจะต้องได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน และสภาพอากาศแปรปรวนมากขึ้น เนื่องจากสูญเสียหาดทรายที่เป็นแนวป้องกันคลื่นลมชั้นแรกไปนับหมื่นกิโลเมตร รายงานคาดการณ์ว่าประเทศออสเตรเลียจะได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยอาจมีหาดทรายจมทะเลหายไปทั้งหมดเกือบ ๑๕,๐๐๐ กิโลเมตร รองลงมา ได้แก่ แคนาดา, ชิลี, สหรัฐฯ, เม็กซิโก,จีน, รัสเซีย, อินเดีย, อาร์เจนตินา และบราซิล

ผลสำรวจชี้แบรนด์ Coca-Cola สร้างขยะพลาสติกมากที่สุดในโลก การสำรวจของ Break Free From Plastic โดยการเก็บข้อมูลของกิจกรรมทำความสะอาด ๘๔๘ แห่ง ที่ถูกจัดขึ้นตามชายหาด ถนน แม่น้ำ ไปจนถึงรอบๆ ที่พักอาศัย ใน ๕๑ ประเทศ ๖ ทวีป พบว่า “Coca-Cola” เป็นแบรนด์ที่สร้างมลพิษมากที่สุด ตามมาด้วย Nestle และ PepsiCo หากดูเฉพาะในสหรัฐฯ จะพบว่าแบรนด์ที่จำนวนขยะพลาสติกนำมาเป็นอันดับ ๑ คือ แบรนด์ Nestle ตามมาด้วย Solo Cup Company และ Starbucks กิจกรรมการเก็บขยะที่จัดขึ้นในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยรักษาความสะอาดขยะพลาสติกตามสถานที่ต่างๆ รวมถึงสร้างความตระหนักรู้ให้กับบริษัท เกี่ยวมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม